

Latvijas Vēsturnieku komisija

LATVIJAS VĒSTURE 20. GADSIMTA 40.–90. GADOS

Latvijas Vēsturnieku komisijas 2006. gada pētījumi

HISTORY OF LATVIA OF THE 1940s–1990s

Research of the Commission of the Historians of Latvia
2006

Latvijas vēstures institūta apgāds
Rīga 2007

SATURS

Priekšvārds	9
-----------------------	---

PADOMJU OKUPĀCIJA LATVIJĀ (1940–1941)

<i>Gints Zelmenis</i> Kultūras pārraudzība un cenzūra Latvijā padomju okupācijas apstākļos 1940.–1941. gadā	15
---	----

NACISTISKĀS VĀCIJAS OKUPĀCIJA LATVIJĀ (1941–1945)

<i>Inesis Feldmanis</i> Nacistu okupācijas politika Baltijā (1941–1945): koncepcija un izpausmes	47
<i>Kaspars Zellis</i> Nacionālsociālistiskās Vācijas propaganda okupētajā Latvijā 1944.–1945. gadā	61
<i>Kārlis Kangeris</i> Baltvācieši Latvijas ģenerālapgabalā (1941–1945): labi okupācijas varas “kalpi” vai Latvijā nevēlamas vācu tautības grupas piederīgie?	84
<i>Uldis Neiburgs</i> Latviešu pretestības kustības dalībnieku apvienība (LPKDA) un tās dokumenti par pretošanās kustību nacistu okupētajā Latvijā (1941–1945)	122
<i>Andris Kūla</i> Metropolīts Sergijs un Pareizticīgo baznīca nacistu okupētajā Latvijā (1941–1944)	171
<i>Kārlis Kangeris, Uldis Neiburgs, Rudīte Vīksne</i> Salaspils nometne nacionālsociālistiskās Vācijas administrācijas plānos un soda nometņu tipoloģijā (1941–1942)	216

PADOMJU OKUPĀCIJA LATVIJĀ (1944–1990)

<i>Juris Pavlovičs</i> Latvijas reokupācija 1944–1946: historiogrāfijas apskats	253
<i>Antonijs Zunda</i> Baltijas jautājums un Rietumvalstis: 40. gadu otrā puse – 50. gadu sākums	271
<i>Aleksandrs Ivanovs</i> Padomju politika Latvijā 20. gadsimta 50. gadu otrajā pusē – 80. gadu vidū: izpētes gaita, rezultāti un turpmākā perspektīva (historiogrāfisks apskats)	305
<i>Daina Bleiere</i> Latvijas Komunistiskās partijas organizācijas skaitliskais, nacionālais un sociālais sastāvs 1944.–1949. gadā	356

Ainārs Bambals

Latvijas PSR Valsts Drošības ministrijas iznīcinātāju bataljonu
komandējošais un algotais sastāvs (1944–1953): Struktūranalīze 374

Ritvars Jansons

Kriminālvajāšana par pretpadomju propagandu un aģitāciju
PSRS/Latvijas PSR: 1953–1967 401

Heinrihs Strods

Trimdas izdevumu cenzūra Latvijas PSR (1958–1990) 425

Iļģvars Butulis

Ārzemju informācija žurnālā "Zvaigzne": 1956–1959 452

NOVADPĒTNIEKA VĀKUMS*Irēna Šaicāne*

Viļakas jauniešu nevardarbīgās pretošanās organizācijas 1945. gadā 475

Krājuma rakstu autori 502

CONTENTS

Preface 9

SOVIET OCCUPATION IN LATVIA (1940–1941)*Gints Zelmenis*

Supervision of Culture and Censorship in Latvia
during the Soviet Occupation, 1940–1941 15

NAZI GERMANY OCCUPATION IN LATVIA (1941–1945)*Inesis Feldmanis*

Nazi Occupation Policy in the Baltic (1941–1945):
Conception and Manifestations 47

Kaspars Zellis

National Socialist Germany Propaganda in the Occupied Latvia,
1944–1945 61

Kārlis Kangeris

Die Rückkehr und der Einsatz der Deutschbalten
im Generalbezirk Lettland 1941–1945 84

Uldis Neiburgs

Association of the Participants of the Latvian Resistance Movement (LPKDA)
and Its Documentation about the Resistance Movement
in Nazi-Occupied Latvia (1941–1945) 122

Andris Kūla

Metropolitan Sergiy and the Orthodox Church
in Nazi-Occupied Latvia (1941–1944) 171

Kārlis Kangeris, Uldis Neiburgs, Rudīte Vīksne

Das Lager Salaspils im nationalsozialistischen administrativen System
und in der wissenschaftlichen Typologie der Straflager (1941–1942) 216

SOVIET OCCUPATION IN LATVIA (1944–1990)*Juris Pavlovičs*

Soviet Re-occupation of Latvia 1944–1946. A Historiographic Review 253

Antonijs Zunda

The Baltic Issue and the Western Countries: End of the 1940s –
Beginning of the 1950s 271

Aleksandrs Ivanovs

Soviet Policy in Latvia in the Second Half of the 1950s – Middle of the 1980s:
The Course of Investigation, Results, and Prospects (A Historiographic Overview) . . . 305

Daina Bleiere

Membership, Ethnic and Social Composition of the Latvian Communist Party
Organization in 1944–1949 356

Ainārs Bambals

Commanders and Recruited Personnel of the Exterminators Battalions
of the Latvian SSR Ministry of State Security (1944–1954): Structural Analysis 374

Ritvars Jansons

Prosecution for Antisoviet Propaganda and Agitation in the USSR
and Latvian SSR, 1953–1967 401

Heinrihs Strods

Censorship of Exile Literature in the Latvian SSR (1958–1990) 425

Ilgvars Butulis

Ausländische Informationen in der Zeitschrift "Zvaigzne" (1956–1959) 452

COLLECTION OF REGIONAL STUDIES*Irēna Šaicāne*

Youth Unviolent Resistance Organizations in Vļāka in 1945 475

Authors of the Articles Published in this Collection 502